

Από το γήπεδο στην αγχώνη- Η ελληνική ποδοσφαιρική ομάδα που εκτελέστηκε το 1921

Αθλητικός Σύλλογος «Πόντος» Μερζιφούντας, του οποίου τα μέλη του απαγχονίστηκαν στην Αμάσεια το 1921, αφού ο Σύλλογος κατηγορήθηκε σαν «επαναστατικός» από τις κεμαλικές αρχές.

Ο Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος Μερζιφούντας «Πόντος», ιδρύθηκε από μαθητές και αποφοίτους του Κολλεγίου «Ανατόλια» το 1903. Στη διοίκησή του συμμετείχαν τόσο οι μαθητές όσο και οι δάσκαλοι του κολλεγίου και η δραστηριότητά του αφορούσε τους τομείς του αθλητισμού, του πνεύματος, της τέχνης. Επίσης, ο σύλλογος διοργάνωνε ερασιτεχνικές θεατρικές παραστάσεις, δημιούργησε εξαιρετική βιβλιοθήκη, ενώ το 1910 ο σύλλογος ανέλαβε την έκδοση του περιοδικού «Πόντος», «Μηνιαίον δημοσίευμα φιλολογικόν, επιστημονικόν και παιδαγωγικόν».

Ο Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος «Πόντος» κατέχει ιδιαίτερη θέση μεταξύ των συλλόγων εξαιτίας της ιδιαιτερότητας του χαρακτήρα του, αφού συγκροτήθηκε στο πλαίσιο ενός σχολείου και ταυτόχρονα εργάστηκε για την ταυτότητα των μελών του.

Στις τελευταίες εκλογές που έγιναν το Μάιο του 1920 στο αξίωμα προέδρου αναδείχθηκε ο καθηγητής Δ. Θεοχαρίδης, στη θέση του αντιπροέδρου ο Χαράλαμπος Ευσταθιάδης, γραμματέας ο Αναστάσιος Παυλίδης, ταμίας ο Συμεών Ανανιάδης, και υπεύθυνος για το αθλητικό τμήμα ο Γρηγόριος Τσακάλωφ. Όλοι τους 8 μήνες αργότερα θα συλλαμβανόταν από τους Τούρκους, και με εξαίρεση τον Τσακάλωφ ο οποίος ήταν Ρώσος πολίτης, θα δολοφονούνταν στην Αμάσεια το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 1921.

Σημαντικό μέλος και αθλητής του Συλλόγου ήταν ο Συμεών Ανανιάδης.

Ο Ανανιάδης γεννήθηκε στη Σαμψούντα, εισήχθη στο «Ανατόλια» το 1919, και ήταν πολύ καλός αθλητής του στίβου. Όπως γράφει ο συμμαθητής και φίλος του Ε. Κουζινός το 1920 έβλεπε το μέλλον του ρόδινο:

«Είχαμε επιβιώσει από σφαγές τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια και είχε βάλει τρεις στόχους, να πιάσει και εάν είναι δυνατόν να «σπάσει» το παγκόσμιο ρεκόρ στα 100 μέτρα, να φοιτήσει στην αμερικανική ιατρική σχολή στη Βηρυτό και να συνεχίσει σπουδές στη Βιέννη και να παντρευτεί μία όμορφη συμπατριώτισσα του από την περιοχή του Αλαχάμ το οποίο φοιτούσε στο αμερικανικό Λύκειο. Μάλιστα κάθε Σάββατο δεν έχανε την ευκαιρία να συμμετέχει στα συνεδριάσεις του «Πόντος», όπου εκεί την έβλεπε ο Συμεών». (Couzinos E Twenty three years in Asia Minor (1899-1922). New York: Vantage Press 1969, σ. 67)

Στις 12 Φεβρουαρίου 1921 οι Τούρκοι περικύκλωσαν το «Ανατόλια». Αρχικά έψαχναν για όπλα και εκρηκτικά και στη συνέχεια αφού δε βρήκαν τίποτα κατευθύνθηκαν στο γραφείο του προέδρου του Κολλεγίου Γ. Γουάιτ. Εκεί οι Τούρκοι είδαν δύο χάρτες που απεικόνιζαν την περιοχή του Πόντου, σύμφωνα με τους αρχαίους Έλληνες και τους Ρωμαίους. Η εύρεση των χαρτών οδήγησε τους Τούρκους να ζητήσουν να δουν τη βιβλιοθήκη του συλλόγου «Πόντος». Στη βιβλιοθήκη υπήρχαν εκατοντάδες βιβλία στην ελληνική και ειδικότερα στην αρχαιοελληνική γλώσσα, έργα κλασικών συγγραφέων τυπωμένα τα περισσότερα στην Αθήνα. Ανάμεσά τους βρήκαν και ένα σημειωματάριο με τις δραστηριότητες του Συλλόγου, το οποίο θεωρήθηκε «επαναστατικό».

Η φωτογραφία του ποδοσφαιρικού τμήματος του Συλλόγου, εξόργισε ακόμη περισσότερο τους Τούρκους. Οι αθλητές της ποδοσφαιρικής ομάδας «Πόντος» είχαν άσπρες και μπλε οριζόντιες ρίγες και το γράμμα «Π» στο στήθος.

Το βράδυ της ίδιας μέρας ο Συμεών Ανανιάδης ο οποίος ήταν παρών κατά τη διάρκεια της εφόδου των κεμαλικών στη βιβλιοθήκη του Συλλόγου, μίλησε με τον Κουζινό, λέγοντάς του πόσο δύσκολα είναι τα πράγματα. Όπως είπε ο Ανανιάδης «αυτό είναι το τέλος». Λίγο πριν τις 12 το βράδυ τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου κατευθύνθηκαν στο γραφείο του προέδρου του Κολλεγίου, όπου έγινε η σύλληψή τους από τους Τούρκους. Στην συνέχεια θα οδηγηθούν στην Αμάσεια όπου με ψευδείς κατηγορίες καταδικάστηκαν σε θάνατο μαζί με τις πιο σημαντικές προσωπικότητες του Ελληνισμού.

Οι σύλλογοι των Ελλήνων, προήλθαν από την ανάγκη που βίωνε ο Ελληνισμός να διατηρήσει την ιδιαιτερότητά του, να ανυψώσει το πνευματικό του επίπεδο, να ενισχύσει τους ανήμπορους, να ασχοληθεί με τον αθλητισμό. Στη Μερζιφούντα, η οποία αποτέλεσε πηγή αξιόλογων επιτευγμάτων, οι Έλληνες ίδρυσαν συλλόγους ιδιαίτερα σημαντικούς για τη διάδοση της εθνικής αυτογνωσίας και αυτοσυνειδησίας. Ο Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος «Πόντος» Μερζιφούντας αποτέλεσε ένα θεσμικό δημιούργημα των Ελλήνων, που συνέβαλλε αποφασιστικά στην πνευματική, πολιτισμική, αθλητική και κοινωνική ανύψωση.

Η ιστορία που παρουσιάστηκε προέρχεται από το βιβλίο του Θεοφάνη Μαλκίδη «Ο Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος «Πόντος» Μερζιφούντας – Από το γήπεδο στην αγχώνη».